

POSTANOWIENIE

8 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 8 listopada 2023 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku Dyrektora Aresztu Śledczego w S.
z udziałem Z.T. i Prokuratora Okręgowego w Szczecinie
o uznanie uczestnika postępowania za osobę stwarzającą zagrożenie,
na skutek skargi kasacyjnej Z.T.
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 15 marca 2023 r., I ACa 308/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
 - 2. przyznaje i nakazuje wypłacić ze środków Skarbu Państwa -
Sądu Apelacyjnego w Szczecinie na rzecz adwokat W.Z. kwotę
240 (dwieście czterdzieści) złotych (w tym VAT) tytułem kosztów
nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestnikowi Z.T. z
urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**
- (J.T.)

UZASADNIENIE

Uczestnik Z.T. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, oddalającego apelację skarżącego od postanowienia Sądu pierwszej instancji w sprawie o uznanie uczestnika postępowania za osobę stwarzającą zagrożenie, prowadzonej z wniosku Dyrektora Aresztu Śledczego w S. z udziałem Prokuratora Okręgowego w Szczecinie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał oczywistą zasadność skargi. Podniósł, że w sprawie Sąd powierzył biegłemu ocenę spełnienia przesłanek z art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (dalej: u.p.o.z.p.), podczas gdy ocena ta powinna należeć do sądu, a przy tym pominął „aktualną sytuację życiową Uczestnika” i nie dokonał oceny, czy względem skarżącego wystarczające byłoby zastosowanie nadzoru prewencyjnego, o którym mowa w art. 14 ust. 2 u.p.o.z.p. Skarżący wskazał także na błędną ocenę, że umieszczenie go w ośrodku, o którym mowa w art. 4 ust. 1 u.p.o.z.p., jest niezbędne.

Uczestnik nie wyjaśnił w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, z jakich względów uważa, że Sąd Apelacyjny odstąpił od samodzielnej oceny wystąpienia przesłanek z art. 14 ust. 3 u.p.o.z.p., ani jakie ustalone w sprawie fakty dotyczące sytuacji życiowej uczestnika przemawiają za brakiem konieczności zastosowania środka, który względem niego orzeczono. Jego wywody ograniczyły się do przywołania treści relewantnych przepisów oraz postawienia omówionych wyżej tez.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (postanowienie SN z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Oczywista wadliwość kwestionowanego orzeczenia musi występować w ramach podstaw skargi (postanowienie SN z 20 grudnia 2001 r., III CKN 557/01).

Do przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd drugiej instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności

skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (postanowienie SN z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

Skarga kasacyjna uczestnika nie jest oczywiście uzasadniona w opisanym wyżej rozumieniu.

Teza o niedokonaniu przez Sąd Apelacyjny samodzielnej oceny, czy w stosunku do uczestnika zachodzi przesłanka, o której mowa w art. 14 ust. 3 u.p.o.z.p., nie pozostaje w związku z zarzutami skargi kasacyjnej, a zatem *a limine* nie może wpłynąć na przyjęcie tego środka zaskarżenia do rozpoznania. Sąd Najwyższy jest bowiem związany podstawami skargi kasacyjnej (art. 398¹³ § 1 k.p.c.), a zatem kwestie nieobjęte zarzutami nie mogą przełożyć się na uwzględnienie skargi. Wobec tego jedynie na marginesie należy dodać, że Sąd drugiej instancji samodzielnie ocenił tę kwestię, czemu dał wyraz na s. 18-19 uzasadnienia zaskarżonego postanowienia. Posiłkowania się przy tym przeprowadzoną w toku postępowania opinią biegłych – co było nie tylko dopuszczalne, lecz również obowiązkowe (art. 11 i art. 14 ust. 1 u.p.o.z.p.) – bezsprzecznie nie można traktować jako „powierzenia dokonania oceny (...) biegłym”.

Enigmatyczne wskazanie na aktualną „sytuację życiową Uczestnika” stanowiło, jak należy mniemać, nawiązanie do drugiego (z dwóch) z zarzutów skargi, w którym wskazano, że skarżący jest „osobą niepełnosprawną ruchowo, poruszającą się na wózku, nie mającą fizycznej możliwości dokonania czynu zabronionego z użyciem przemocy lub groźbą jej użycia [...]”. Brak jakiejkolwiek argumentacji w tym przedmiocie w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uniemożliwia odniesienie się do (domniemanej) tezy uczestnika i wyklucza uznanie skargi za oczywiście uzasadnioną. Wypada jednak przypomnieć skarżącemu, że podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.). W postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi

podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Tymczasem Sąd Apelacyjny nie ustalił, by uczestnik poruszał się na wózku inwalidzkim – przeciwnie, nawiązując do przytaczanej także obecnie tezy, wskazał, że skarżący „nie jest dotknięty niedowładem kończyn dolnych i może z wózka wstawać” (s. 19 uzasadnienia). Nadto uczestnik już wcześniej „dokonywał przestępstw przeciwko wolności seksualnej małoletnich będąc [...] osobą schorowaną, niezdolną do pracy, na rencie” i mimo „słabości fizycznej przymuszał [...] inne osoby do poddawania się jego woli groźbami”, a „nieokreślone trudności z poruszaniem się i korzystanie z wózka inwalidzkiego nie pozwalają uznać, iż nie jest on do takich czynów zdolny” (tamże).

Niezwiązana z podstawami skargi kasacyjnej pozostaje również ostatnia z kwestii, które zdaniem skarżącego świadczą o oczywistej zasadności tego środka zaskarżenia. Zarzuty skargi nie dotyczą bowiem tego, że Sąd Apelacyjny nie rozważył, czy wobec uczestnika nie byłoby wystarczające zastosowanie nadzoru, o którym mowa w art. 14 ust. 2 u.p.o.z.p. Co się z kolei tyczy wskazania, że Sąd drugiej instancji „wadliwie przyjął, że umieszczenie Uczestnika w ośrodku jest niezbędne”, to stwierdzenie to stanowi jedynie nieumotywowaną w żaden sposób opinię skarżącego i nie może świadczyć o oczywistej zasadności skargi.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O wynagrodzeniu pełnomocniczki reprezentującej skarżącego z urzędu orzeczono na podstawie analogii do § 8 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (zob. postanowienia SN z 27 kwietnia 2023 r., I CSK 3767/22, i z 13 września 2023 r., I CSK 4563/22)

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

(J.T.)

[ał]

